

Datum: 28 juni 2024

Betreft: Bezwaar tegen Wob-beslissing 2500017377

Commissie Bezwaarschriften Gemeente Enschede
t.a.v. de secretaris
Postbus 20
7500 AA Enschede

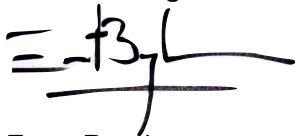
Geachte commissie,

Middels dit schrijven teken ik bezwaar aan tegen de beslissing op mijn Woo-verzoek van 21 mei 2025, met het kenmerk zoals hierboven vermeld. Mijn bezwaar richt zich specifiek op de algehele geheimhouding die het College op het opgevraagde rapport heeft gelegd en de motivering daarbij. Die beschermt intern gemeentelijk belang, maar belemmert publieke verantwoording en democratische controle met betrekking tot een kwestie die direct raakt aan het publieke belang.

De motivering voor dit bezwaar volgt hieronder.

Ik verzoek u, na lezing en overweging daarvan, de beslissing op het Woo-verzoek te herzien en het College te verzoeken de geheimhouding op het opgevraagde rapport op te heffen en dat alsnog te verstrekken.

In afwachting van uw beslissing en met een vriendelijke groet,

Ernst Bergboer
1Twente
Lonnekerspoorlaan 114
7523 JM Enschede
e.bergboer@1twente.nl
06-42671223

De hoofdlijnen

Het College heeft geheimhouding gelegd op een rapport van de firma Hoffman, die onderzoek deed naar langlopende signalen van discriminatie op het Enschedese klachtencommissariaat. Dit Woo-verzoek heeft niet geleid tot opheffing van die geheimhouding. De argumenten daarvoor zijn eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokken ambtenaren en het belang van het goed functioneren van bestuursorganen.

Dat is bezwaarlijk omdat daarmee democratische controle op het functioneren van een bij uitstek dienstverlenend gemeentelijke orgaan niet mogelijk is. Niet alleen het werk van de pers wordt hiermee belemmerd, ook in de gemeenteraad kan geen publieke verantwoording plaatsvinden.

Daarmee blijven vragen die het publiek belang raken onbeantwoord. Ook dat is bezwaarlijk.

- Is er sprake geweest van discriminatie op het Enschedese klachtencommissariaat?
- Wat was de aard daarvan?
- Hebben inwoners die een klacht indienden daar nadeel van ondervonden (en wisten zij dat dan, in dat geval)?
- Wie heeft opdracht gegeven tot dit onderzoek?
- Wat waren de onderzoeksvragen?

- Wat was de reikwijdte van dat onderzoek?
- Hoe is dat onderzoek uitgevoerd?
- Wat waren bevindingen, conclusies en eventuele aanbevelingen?
- Wordt daar opvolging aan gegeven, en hoe?
- Hoe is gemeenschapsgeld besteed?

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Het College laat met geheimhouding het belang van individuele ambtenaren zwaarder wegen dan de belangen van inwoners. Dat is bezwaarlijk.

Deze kwestie heeft bijna negen jaar gespeeld omdat aanvankelijke interne signalen en een externe melding van discriminatie bij Vizier niet adequaat zijn opgepakt. Daarmee kan de groep Enschedeërs die bij een klachtmelding mogelijk nadelige gevolgen hebben ondervonden van een vooringenomen afhandeling (of niet behandeling) daarvan relatief omvangrijk zijn.

Discriminatie is een ernstige aangelegenheid, zeker als daarvan sprake zou zijn bij een overheidsorgaan. Als er met signalen of een melding daarvan niet adequaat wordt omgegaan, kan dat verstrekken gevolgen hebben voor burgers.

Het klopt dat het aantal medewerkers bij het klachtencommissariaat in de periode dat dit speelde gering was en dat opmerkingen in het rapport van Hoffman allicht relatief eenvoudig te herleiden zijn tot een of meerdere van deze medewerkers. Wij onderschrijven dat integriteitskwesties gevoelig liggen en zorgvuldige afhandeling behoeven, ook om ervoor te zorgen dat ze bespreekbaar blijven. Maar het kan niet zo zijn dat vragen over de integriteit van wie dan ook binnen overheden en openbaar bestuur onbeantwoord blijven, zeker niet als die raken aan een publiek belang of de belangen van individuele burgers.

In de afweging van belangen kan individueel ambtelijk belang niet prevaleren boven dat publieke belang. Daarbij geldt ook het navolgende.

De Woo biedt mogelijkheden om namen en passages die al te makkelijk herleidbaar zijn naar personen zwart te lakken.

Geheimhouding op dit rapport biedt geen bescherming tegen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van medewerkers van het klachtencommissariaat. Wij hebben meermaals over deze kwestie gepubliceerd en die is onderwerp van discussie geweest in de gemeenteraad. De vragen over integriteit binnen dat bureau liggen al op tafel.

Bij een kwestie als deze hoort publieke verantwoording. Die moet zorgvuldig zijn, maar dat doet aan die noodzaak van verantwoording niet af.

Algehele geheimhouding op dit rapport blokkeert dat.

Goed functioneren van bestuursorganen

Het College meent dat opheffing van de geheimhouding op dit rapport belemmerend zou zijn voor het goed functioneren van het lokale bestuursorgaan. Het is ons niet duidelijk waarom dat het geval zou zijn.

Integendeel: het functioneren van bestuursorganen is alleen maar gebaat bij publieke verantwoording van de besteding van gemeenschapsgeld, bespreking van de bevindingen van een onderzoek naar signalen en meldingen van discriminatie bij een overheidsorgaan, controle op de aard en de omvang van een dergelijk onderzoek en transparante monitoring van de opvolging van de bevindingen in zo'n onderzoek.

Natuurlijk liggen integriteitskwesties als deze gevoelig. Wij begrijpen de behoefte om een cultuur te bewaken waarbinnen kwetsbare onderwerpen besproken kunnen worden. Punt is dat dat in dit

geval nou juist niet is gebeurd; de signalen en de melding van discriminatie zijn niet adequaat opgepakt en besproken. Daarmee is dit geen louter interne aangelegenheid gebleven: er zijn vraagtekens gerezen over mogelijke aantasting van publieke belangen.

Opnieuw: dat pleit voor kritische bespreking en beantwoording van die vragen. Alleen dan kan helderheid worden verkregen over eventuele effecten van deze kwestie en worden getoetst of er voldoende waarborgen bestaan om herhaling te voorkomen, dan wel signalen over mogelijke aantasting van publiek belang tijdig te onderkennen en adequaat op te pakken.

Niet onbelangrijk daarbij is dat dit niet de enige kwestie is waarbij vragen zijn gerezen over precies die thema's: integriteit, de checks & balances binnen de gemeentelijke organisatie en de consequenties voor inwoners van de stad. Ik wijs bijvoorbeeld op de bredere context van deze kwestie - de gang van zaken rond het rapport Veelaanvragers en de verloren ontslagzaak tegen de melder van discriminatie op het klachtencommissariaat - en het huidige onderzoek van Pro Facto naar de zaak Ardesch.

Met de algehele geheimhouding op dit rapport van Hoffman richt het College zich primair op de bescherming van het interne belang en onvoldoende op die van het publiek. Dat is er niet mee gediend en zou, gelet op waar het hier om gaat, de eerste prioriteit van een goed functionerend bestuursorgaan moeten zijn.

Tot slot...

Het rapport van Hoffman waarop geheimhouding is gelegd, is wel aangeleverd bij discriminatiebureau Vizier Oost. Volgens mijn informatie is dat gebeurd op 26 mei van dit jaar en is de geheimhouding naar de gemeenteraad eerder opgelegd. Als die informatie klopt, was het college volgens de huidige regels in de Gemeentewet (artikel 88, zesde lid) niet meer bevoegd om die informatie met Vizier te delen. Dat was dan aan de gemeenteraad geweest. Zie ook het factsheet van de VNG.

Analoog aan deze bepaling was het dan ook aan de gemeenteraad geweest om de beslissing te nemen over het Woo-verzoek waarover dit bezwaarschrift gaat. Dat verzoek had daartoe dan ook voorgelegd moeten worden aan de gemeenteraad, als ik het goed lees (maar ik laat me graag corrigeren).

In de openbare online informatiesystemen van de gemeente is geen publiek collegebesluit te vinden waarin die geheimhouding is opgelegd.

Het is daarmee onduidelijk wat de status en de reikwijdte van deze geheimhouding precies zijn.